

FINANSTIDNINGEN

TISDAG 9 MAJ

När kitt blir shit

ETT SLUTET SÄLLSKAP, de elva euroländernas finansministrar, träffades i går under påverkan av allt större oro. De pratade om åtgärder mot euorns sjunkande värde.

Den valutapolitiska historien är fylld av ormar, korgar och fötter. Med EMU och euron riskerar vi att få ett nytt begrepp: valutamuren. EU:s unionistiska kitt blir murbruk i en tegelvägg som inte bara går genom Europa, utan även genom EU. Det sker när pilotprojektet av verkligheten håller på att förvandlas från ett politiskt till ett ekonomiskt projekt. Fokus förändras när läget är skarpt. Verket måste räddas innan man kan tänka på hur det egentligen skulle användas.

När euron skapades letade man efter ursäkten att släppa in så många länder som möjligt. Ju fler desto bättre. De så kallade konvergenskriterierna – som ställde krav på deltagarländernas inflation, budgetunderskott och statsskuld – förvandlades till gumi.

SEDAN INTRODUKTIONEN har euron tappat nästan 25 procent av sitt värde jämfört med dollarn. Nu börjar de befintliga medlemmarna i stället att leta efter ursäkten för att inte behöva släppa in nya medlemsländer. I första hand kan det drabba Grekland, som är det enda EU-landet som motvilligt står utanför EMU.

Om euorns svaga position står sig behöver valutakursen i sig inte innebära problem. Men om även nya EU-länder som är hugade att delta i EMU stängs ute kommer euron att spränga snarare än förena unionen. Den gemensamma valutan skulle knyta EU-länderna politiskt närmare varandra. Nu hotar valutanta att i stället skilja EU-länderna från varandra, av ekonomiska skäl.

I DAGENS NYHETER skrev Industriens utredningsinstitutets chef Ulf Jakobsson i går om hur det skulle ha gått för Sverige om vi redan hade varit med i EMU. Sammanfattat så skulle tendenserna till överhettning ha varit mycket starka för löner, vinster, priser och börskurser. Utan egen valuta och riksbank skulle regeringens tillgängliga motmedel ha varit skattehöjningar och/eller nedskärningar i statsbudgeten. Båda metoderna hade varit politiskt kontroversiella och svåra att genomföra. En obalanserad utveckling hade fått fortsätta.

Jakobsson konstaterar visserligen att det finns risker med alla valutapolitiska regimer och förespråkar ett EMU-inträde, även om det just nu ter sig "bekvämare utanför EMU är innanför". Men om det förblir så att länder med god tillväxt och förhållandevis starka valutor trivs bäst utanför valutaunionen, samtidigt som länder med svagare valutor gärna växlar in dem mot euro, får vi en lätt bisarr situation.

EMU KAN BLI ETT MYCKET MISSLYCKAT slutet sällskap med dålig återväxt. De som får vara med kanske inte vill. De som vill vara med kanske inte får. EMU:s moment 22 är att man sukter efter det starka men attraherar det svaga.

UNGAR OCH RIKSDAGSMÄN dyker alltid upp som ursäkten när en riktigt korkad uppfattning ska försvaras. De är som jättepandor: markörer för det

oangripbara. Att gå emot ett beslut som fattats i "demokratisk ordning" "för barnens skull" är egoistiskt och okänsligt.

Det är ett polisgrepp av debattkommissarier som vill få oss att knipa käft.

Skolverket har sagt att det är OK för friskolor att ge betyg tidigare än i årskurs åtta. Däremot får inte

kommunala skolor göra det. Och i landet där allt ska vara likadant utbryter debatten om huruvida lagen ska ändras så att alla skolor ska få rätt att ge betyg, eller om den ska ändras så att friskolornas möjlighet att göra det dras in.

Skolministern och hennes supportrar börjar tala om "barnen". Och om beslut "i demokratisk ordning". Vi ska med andra ord hålla flabben så att friskoleläckan kan täppas till.

Det handlar inte om barnen. Än mindre om föräldrarna, som rimligen borde ha större makt över de egna barnens skolgång än 349 knapptryckare på Helgeandsholmen.

Det handlar, som vanligt, om det politiskt-byråkratiska komplexet.

Betyg mäter inte bara elevernas framgång, utan också skolans misslyckande. De vill inte att vi ska veta om våra barn lär sig något, för då kan vi också få reda på om skolan misslyckas med att lära våra barn något.

"Betygshets", jämrar sig makten. Visst. Skolministern känner sig säkert hetsad. Det är bra. I demokratisk ordning. För barnens skull.

JOHAN HAKELIUS

johan.hakelius@fti.se 08-506 245 75

Nyhetens bejag

Postmodernister bygger en identitet

SIGNERAT

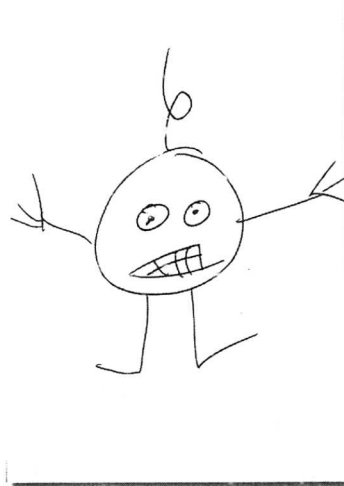
Självupptagenhet, att bokstavligen ta upp sig själv, har blivit ett mycket vanligt grepp hos alla former av skribenter. Varför är det så angeläget att ta plats bland eller till och med framför bokstäverna och bli sedd?

Cecilia Hagen, Madonna och Susanne Brøgger har en sak gemensamt. De har gjort sina liv till konst.

I Cecilia Hagens fall är konst nog inte rätt ord, men hon har skildrat sin vardag i välskrivna kvällstidningskolumner. Den som någorlunda regelbundet läser Cecilia Hagens spalter i Expressen vet det mesta om Cecilia Hagens liv, eller tror sig åtminstone göra det. Man kan förstås ha olika åsikter om genren, men Hagen har i vilket fall utvecklat den på ett rätt skickligt sätt.

Susanne Brøgger har på ett genialiskt sätt vävt ihop liv, politik och samhällsutveckling. Den kvinnliga sexuella frigörelsen var i hennes böcker inte bara teorier utan högsta realitet. Sedan fick hon barn och plötsligt var det inte riktigt lika enkelt att tveklöst ta ställning för abort och sexuellt experimenterande och mot den borgerliga familjen.

MADONNA ÄR POPVÄRLDENS Susanne Brøgger. Madonna har gjort sin person till en ändlös räckta skiftande identiteter. Och i detta kameleoniska skiftande av utseende har hon på ett sällsynt intelligent sätt utnyttjat laddade ämnen som religion, sex, frigörelse och ras-motsättningar. Sedan kom dottern, och fokus ändrades från den stora till den lilla världen; men fortfarande är det hennes egna upplevelser som är kärnan i hennes konst. Höjden av narcissism kanske. Men skickligt utfört är det inte bara uthärdligt utan ibland också rent njutbart.

Barnslig självbeskrivning.

Hagen, Brøgger och Madonna har var och en på sitt sätt lyckats göra sitt liv offentligt – som kvällstidningsdagsländer, litteratur eller musik. Kanske var Goethe först med att stilisera sitt liv till ett total-konstverk, och han är naturligtvis genrens överträffade mästare. Görs det skickligt, blir självupptagenheten läsvärd, och i vissa fall till och med stor konst.

MINDRE SKICKLIGT UTFÖRT är det bara outhärdligt. Och just nu tycks hela medievärlden svämma över av texter som består av en räckta referenser till den egna erfarenheten. Kolumnister, krönikörer, recensenter och politiska uttolkare skriver om sig själva om vad de säger hemma eller i baren och till sina vänner och blommor.

Som skäl till varför något är dåligt kan en recensent anförda att det fick henne "att må illa". Eller så kan man läsa att något var bra, och beviset för detta är att skribenten i fråga "blev glad" av att se konstverket.

Argumentationsmässigt är det på dagisnivå. Barn i förskoleåldern kan inte argumentera, utan utgår från den egna upplevelsen och tror att det är övertygande att upprepa de gånger säga att de inte vill.

Möjligen är jagfixeringen bara ytterligare ett uttryck för en infantiliserande av offentligheten. Eller

kanske är den ett resultat av minskad auktoritetstro. Den enda riktigt trovärdiga auktoriteten blir den egna upplevelsen. Kanske upplevs det egna jaget som så postmodernistiskt vagt att det enda sättet att återskapa jaget är att beskriva det.

EFTERSOM INGET längre är fast eller konstant – i landets största morgontidning kunde man för någon vecka sedan läsa att alla kön är upplösta (queer-teorin) – så finns ett stort behov av identitetsskapande åtgärder. Efter att ha skrivit ett antal kolumner om sig själv, sina barn, sina fruar, kompisar och den egna naveln har man skapat sig själv. Jag beskriver mig själv, alltså finns jag. Eller så är det steget där efter som är det viktiga. Andra läser om mig, alltså finns jag.

MARIE SÖDERQVIST

mane@unitedminds.nu 08-506 245 00

Samhällsanalytiker på United Minds

FINANSTIDNINGEN

INGÅR I MODERN TIMES GROUP

LÄSARSERVICE DYGNET RUNT

Beställning 08-506 245 60
Utebliven tidning 08-506 245 60
Fax 08-506 245 62
E-post pren@fti.se

VÄRDE

08-506 245 00

FAX

08-14 99 30

POSTADRESS

Box 70347, 107 23 Stockholm

BESÖKSADRESS

Kungsgatan 18, 4 tr

REDAKTIONEN

redaktion@fti.se

08-14 99 30

ANMÖNDR

08-506 245 80

08-506 245 81

CHEFREDAKTÖR/ANSVARIG UTGIVARE

Per Lundejö 08-506 245 00

CHEFREDAKTÖR/OPINION OCH KULTUR

Johan Hakelius 08-506 245 00

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Peder Ramel 08-506 245 00

UTGIVARE

Svengens Finansnyheter AB

PRENUMERATIONSPRISER

Helår 2 443 kr (inkl moms 2 590 kr)

Härlår 1 368 kr (inkl moms 1 450 kr)

Kvartal 745 kr (inkl moms 790 kr)

Månad 250 kr (inkl moms 265 kr)

Postgiro: 92 03 05

Bankgiro: 5470-1016

WEBBSIDA OCH TEXTARKIV

Finanstidningen finns tillgänglig på

internetadressen www.fti.se.

Förbehåll mot elektronisk lagring och publicering måste göras av skribenten.

Detta medges normalt inte. För obestämd material ansvarar ej.

Finanstidningens försvårad

173 000 LÄSARE

FINANSTIDNINGEN
ISSN-1100-662X
VLT PRESS AB
VÄSTERÅS 2000